

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ РОБОТИ З УЧНЯМИ ЕКСТЕРНАТНОГО НАВЧАННЯ
З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ» 5 КЛАС**

за модельною навчальною програмою для закладів загальної середньої освіти авторки Коршевніук Т.В.
(програму рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

Покликання на онлайн підручники

https://znayshov.com/Books/Details/piznaiemo_pryrodu/6klas/pizn_pryr_6_kl_korshevniuk_2023/1777

Покликання на онлайн уроки <https://lms.e-school.net.ua>

№ п/п	Сторінки	Тема заняття	Практичне завдання	Очікувані результати навчання (учениця/учень)
Тема 1. ВЧИМОСЯ ДОСЛІДЖУВАТИ ПРИРОДУ				
1	1-8	Дивосвіт природи та джерела знань про неї	Ознайомлення з джерелами інформації природничого змісту	<i>Називає</i> складники природи, джерела інформації про природу, їхнє призначення; <i>пояснює</i> цінність природи та знань про неї, роль моделей у пізнанні природи; <i>презентує</i> результати виконання практичного завдання у формі таблиці/схеми; <i>пропонує</i> правила групової роботи
2	8-14	Шлях наукового пізнання природи. Правила безпеки життєдіяльності під час досліджень природи	Ознайомлення з приладами й обладнанням для дослідження природи	<i>Називає</i> прилади/обладнання для вивчення природи, вказує його призначення; <i>характеризує</i> методи дослідження природи (спостереження, вимірювання, моделювання, експеримент)
3	14-21	Дослідники природи		<i>Добирає</i> інформацію і <i>розповідає</i> про видатних дослідників природи, значення відкриттів і винаходів у житті людини, використовуючи наукову термінологію; <i>пояснює</i> риси характеру та якості людини, які допомагають їй упізнанні природи; <i>оцінює</i> власну діяльність у роботі групи
4	21-27	Спостереження об'єкта природи	Планування і проведення спостереження об'єкта природи	<i>Вибирає</i> з допомогою вчителя/вчительки об'єкт/явище природи, <i>формулює</i> щодо нього <i>запитання</i> , для відповіді на які необхідно провести спостереження; <i>визначає</i> з

				допомогою вчителя/вчительки мету й етапи спостереження; <i>виконує</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб спостереження за наданим планом, використовуючи запропоновані інструменти; <i>фіксує</i> і <i>презентує</i> результатів запропонований спосіб; <i>оцінює</i> власну роботу індивідуально/у групі; <i>виявляє</i> етичне ставлення до досліджуваних об'єктів природи; <i>оцінює</i> важливість набутих на занятті вмінь
5	38-44	Експеримент – метод дослідження природи	Планування і проведення експерименту	<i>Вибирає</i> з допомогою вчителя/вчительки об'єкт/явище природи, <i>формулює</i> щодо нього <i>запитання</i>, для відповіді на які необхідно провести експеримент; <i>визначає</i> з допомогою вчителя/вчительки мету й етапи експерименту, <i>виконує</i> його з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за наданим планом, використовуючи запропоновані інструменти; <i>фіксує</i> і <i>презентує</i> результати запропонований спосіб; <i>виявляє</i> етичне ставлення до досліджуваних об'єктів природи; <i>оцінює</i> важливість набутих дослідницьких умінь, власну діяльність у роботі групи
.				
.				
Тема 2. ДОСЛІДЖУЄМО ТІЛА, РЕЧОВИНИ, ЯВИЩА				
6	44-48	Тіла та їхні характеристики	Вимірювання маси, об'єму й розмірів тіл	<i>Називає</i> фізичні характеристики тіла; <i>розрізняє</i> тіла природні й рукотворні, живої і неживої природи; <i>класифікує</i> тіла; <i>складає</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб план дослідження фізичних характеристик тіла; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі, зокрема цифрові: фізичні характеристики тіла (лінійні, розміри, масу, об'єм)

7	48-56	Фізичні властивості речовин	Дослідження фізичних властивостей речовин. Безпечне поводження з речовинами	<i>Називає</i> методи дослідження властивостей речовин; <i>наводить приклади</i> властивостей речовин; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові фізичні властивості речовин; <i>порівнює</i> речовини на основі досліджених властивостей
9	48-56	Будова й агрегатний стан речовин	Моделювання агрегатних станів речовини. Дослідження умов зміни агрегатних станів	<i>Пояснює</i> причини зміни агрегатних станів речовин; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові агрегатні стани речовини; <i>виявляє</i> зв'язки між будовою і властивостями речовин
10	48-56	Дифузія в природі, побуті, техніці	Спостереження дифузії в рідинах і газах	<i>Пояснює</i> явище дифузії, її роль у природі й житті людини; <i>пропонує</i> ідеї щодо збільшення швидкості дифузії
11	56-63	Чисті речовини і суміші	Методи розділення сумішей: просіювання, відстоювання, фільтрування	<i>Наводить</i> приклад чистих речовин і сумішей та їх використання; <i>формулює</i> словесний опис складу суміші на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); <i>виконує</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за наданим планом розділення неоднорідних сумішей; <i>оцінює</i> значення набутих знань і дослідницьких умінь про розділення сумішей
12	63-68	Поширення речовин у природі та використання їх людиною		<i>Описує</i> поширення речовин у природі; <i>визначає</i> сфери застосування речовин відповідно до їхніх властивостей; <i>виявляє</i> зв'язки між властивостями й застосуванням речовин; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з використанням тіл і речовин
13	63-68	Механічні явища. Рух тіл і його характеристики	Вимірювання відстані, часу, швидкості руху тіла	<i>Виконує</i> з допомогою вчителя/учительки чи інших осіб за наданим планом вимірювання відстані, часу, швидкості руху тіла; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові зміни, що відбуваються з тілами під час

				руху; <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час дослідження механічних явищ
14	68-73	Уявлення про сили. Сила тертя	Дослідження впливу сили на форму тіла. Способи зменшення і збільшення тертя	<i>Наводить</i> приклади прояву сили тертя; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі, зокрема цифрові способи зменшення тертя; <i>пропонує</i> ідеї щодо зменшення тертя
15	68-73	Види руху в природі й техніці	Особливості руху тіл у воді й повітрі (на прикладі предметів різної форми, виготовлених з різних матеріалів)	<i>Досліджує</i> рух тіл у воді й повітрі; <i>пояснює</i> вплив на рух різних чинників (форми тіла, особливостей його поверхні й ін.); <i>пропонує</i> ідеї щодо збільшення швидкості механічного руху; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з механічним рухом
16	73-78	Ознайомлення з простими механізмами	Створення конструкцій на основі простих механізмів	<i>Розповідає</i> про використання простих механізмів в побуті українців у минулому і сьогоденні; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/ моделі використання простих механізмів; <i>пропонує</i> ідеї щодо використання простих механізмів для переміщення тіл (клину, коловороту й ін.) і <i>втілює</i> їх у моделях
17	78-85	Теплові явища	Дослідження теплових явищ	<i>Наводить</i> приклади теплових явищ; <i>пояснює</i> зв'язок між швидкістю руху частинок і температур, вивчені теплові явища; <i>пропонує</i> ідеї щодо способів теплоізоляції; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти/моделі, зокрема цифрові зміни, що відбуваються з тілами й речовинами під час нагрівання, охолодження; <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час дослідження теплових явищ; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані з тепловими явищами
18	85-92	Звукові явища	Дослідження звукових явищ	<i>Наводить приклади</i> джерел звуку; <i>досліджує</i> індивідуально/в групі, з допомогою

				вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти, виникнення і поширення звуку; <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час дослідження звукових явищ
19	92-100	Світлові явища	Дослідження світлових явищ	<i>Наводить</i> приклад джерел світла; <i>пояснює</i> виникнення тіні; <i>досліджує</i> індивідуально/ в групі, з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти поширення світла; <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час дослідження світлових явищ
20	85-100	Звукові та світлові явища в природі й житті людини		<i>Розповідає</i> про роль звуку та світла в природі й житті людини; сприйняття людиною і тваринами звуку/світла; <i>пропонує</i> ідеї щодо способів звукоізоляції, зменшення/збільшення гучності звуку; <i>оцінює</i> ризики ситуацій повсякденного життя, пов'язані зі звуковими та світловими явищами
21		Презентації навчальних проектів		<i>Ділиться</i> враженнями від виконаного проєкту; <i>презентує</i> результати виконання проєкту; <i>оцінює</i> свій внесок у виконання проєкту, власну діяльність у групі, важливість набутих дослідницьких умінь
22		Узагальнення з теми 1		<i>Наводить</i> приклади явищ (механічних, теплових, світлових, звукових); <i>описує</i> , використовуючи наукову термінологію, за схемою/графічним зображенням явища за планом, зв'язки між тілами, речовинами, явищами; <i>класифікує</i> явища за вивченими ознаками; <i>пояснює</i> з допомогою вчителя/вчительки чи інших осіб вплив умов виконання дослідження на його результати
Тема 3. ДІЗНАЄМОСЯ ПРО ЗЕМЛЮ І ВСЕСВІТ				
23	103-112	Будова земної кулі		<i>Розповідає</i> про методи вивчення Землі, роль навколосвітніх подорожей у пізнанні нашої планети, створення календаря на основі спостережень за природою; <i>описує</i> , використовуючи наукову

				термінологію, будову Землі; <i>знаходить</i> інформацію про речовини у складі оболонок Землі
24	123-127	Водна оболонка Землі	Моделювання колообігу води в природі	<i>Описує</i> , використовуючи наукову термінологію, зміни в гідросфері (зміни температури води у водоймах, утворення опадів і штормів); <i>складає/використовує</i> схеми для пояснення колообігу води в природі, <i>описує</i> фізичні явища, що від час цього відбуваються; <i>формулює</i> словесний опис складу гідросфери на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); <i>демонструє</i> у змодельованих ситуаціях уміння користуватись приладами для дослідження гідросфери; <i>робить висновок</i> : вода – найпоширеніша речовина на Землі й цінний природний ресурс
25	123-127	Водойми рідного краю		<i>Називає</i> водойми своєї місцевості; <i>розповідає</i> про їхнє значення в житті громади; <i>добирає</i> з різних джерел і <i>презентує</i> інформацію про водойму рідного краю за власним вибором
26	112-118	Повітряна оболонка Землі	Моделювання рухів повітря	<i>Описує</i> , використовуючи наукову термінологію, зміни в атмосфері (зміни вмісту кисню в атмосфері, зміни температури повітря впродовж доби і пір року); <i>дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час досліджень, використання процесів горіння; <i>створює</i> моделі для дослідження рухів повітря; <i>формулює</i> словесний опис складу атмосфери на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо)
27	118-123	Погода і спостереження за нею	Дослідження зміни температури повітря впродовж доби. Прогнозування погоди за народними прикметами й порівняння з прогнозом в інтернет-джерелах, повідомленнях ЗМІ	<i>Досліджує</i> погоду своєї місцевості; <i>пояснює</i> зміни погоди в різні пори року в Україні; <i>формулює</i> словесний опис погоди на основі нетекстової інформації (схем, зображень тощо); <i>встановлює</i> причинно-наслідкові зв'язки між елементами погоди (температурою повітря та опадами, хмарністю і опадами й ін.);

				<i>фіксує</i> результати спостережень за погодою в таблицях, схемах, діаграмах; <i>складає</i> щоденник погоди з урахуванням вивчених характеристик; <i>користується</i> термометром під час вимірювання температури повітря і води
28	123-127	Склад і будова земної поверхні. Рельєф. Стихійні лиха	Ознайомлення з гірськими породами, корисними копалинами за колекціями реальними/електронними. Моделювання поведінки в ситуаціях виникнення пожежі, природних загроз (під час сильного вітру, повені, грози)	<i>Наводить</i> приклад гірських порід, <i>розрізняє</i> форми рельєфу; <i>пояснює</i> вплив води, Сонця, вітру, організмів, діяльності людини на зміну рельєфу; <i>знаходить</i> інформацію про причини й наслідки зміни рельєфу, <i>узагальнює</i> інформацію про зміни рельєфу й <i>пояснює</i> її значення для розв'язання навчальних і життєвих проблем; <i>створює</i> моделі для дослідження рухів земної поверхні та явищ, що призводять до зміни рельєфу
29	107-112	Глобус і карта. Орієнтування на місцевості	Знаходження на карті та глобусі екватора, полюсів, півкуль, материків, океанів. Орієнтування на місцевості (за допомогою карт, Сонця, місцевих ознак тощо)	<i>Називає</i> способи зображення земної поверхні, <i>називає</i> і <i>показує</i> на карті й глобусі материки, водні об'єкти; <i>розповідає</i> про значення географічних карт для людини <i>Орієнтується</i> на місцевості (за допомогою карт, Сонця, місцевих ознак тощо); <i>пояснює</i> значення для людини вміння орієнтуватися на місцевості
30	131-137	Розвиток уявлень людини про Землю, Сонце, Місяць. Земля у Сонячній системі. Рухи Землі та їхні наслідки.	Моделювання рухів Землі, Сонця, Місяця	<i>Розповідає</i> про безпечні й небезпечні природні явища в гідросфері, атмосфері, літосфері, що трапляються в різних куточках планети, на території України, <i>висловлює</i> міркування щодо їхніх наслідків; <i>пояснює</i> правила безпечної поведінки в ситуаціях виникнення пожежі, природних загроз (під час сильного вітру, повені, грози); <i>демонструє</i> у змодельованих ситуаціях уміння безпечно поводитися під час сильного вітру, повені, грози
31	131-137	Сонце і Місяць: характеристики,	Спостереження за рухом Сонця, зміною фаз Місяця	<i>Ділиться враженнями</i> від виконаного проекту; <i>презентує</i> результати виконання проекту; <i>оцінює</i> свій внесок у виконання проекту, власну діяльність.

		дослідження, вплив на Землю.		
32		Контрольна робота Діагностична робота		.

№ п/п	Сторінки	Тема заняття	Практичне завдання	Очікувані результати навчання учениця/учень
Тема 3. ДІЗНАЄМОСЯ ПРО ЗЕМЛЮ І ВСЕСВІТ (продовження)				
33	131-137	Розвиток уявлень людини про Землю, Сонце, Місяць.		<i>Розповідає</i> про зміну уявлень людини про Землю, Сонце, Місяць із розвитком наук і техніки; спостерігає явища, що підтверджують кулястість Землі (затемнення, рух за горизонт); рух Сонця, зміну фаз Місяця
34	131-137	Земля у Сонячній системі. Рухи Землі та їхні наслідки.		<i>Створює</i> моделі для пояснення рухів Землі, пояснює наслідки рухів Землі для природи нашої планети; <i>порівнює</i> інформацію про Землю, здобуту з різних джерел
35	131-137	Сонце і Місяць: характеристики, дослідження, вплив на Землю.		<i>Пояснює</i> вплив Сонця на рельєф, здоров'я людини; <i>створює</i> моделі для пояснення рухів Місяця; <i>порівнює</i> інформацію про Сонце і Місяць, здобуту з різних джерел;
36		Узагальнення про Землю, Сонце, Місяць		<i>Оцінює</i> вплив Сонця і Місяця на Землю, значення природничих наук, техніки і технологій у вивченні Землі, Сонця, Місяця
Тема 4. ВИВЧАЄМО ЖИВУ ПРИРОДУ ЗЕМЛІ				
37	140-147	Організми та методи їх вивчення		<i>Називає</i> властивості організмів; <i>називає</i> основні компоненти клітини;

				добирає і презентує інформацію про методи вивчення організмів, розповідає про методи дослідження організмів
38	147-154	Живлення і дихання тварин		Наводить приклади органів тварин, які забезпечують дихання; розповідає про дихання тварин; описує живлення тварин, використовуючи наукову термінологію і знання про речовини, механічні, світлові, звукові явища;
39	154-160	Живлення і дихання рослин		Описує живлення і дихання рослин, використовуючи знання про речовини, механічні, теплові, світлові, звукові явища; порівнює живлення та дихання у тварин і рослин
40	160-167	Опора і рух у тварини і рослин	Дослідження способу переміщення тварини (за вибором вчителя/учнів). Спостереження рухів рослин.	Описує, використовуючи наукову термінологію, опору і рух тварин, використовуючи знання про речовини та явища; розповідає про опору і рух рослин
41	167-173	Особливості і різноманітність грибів		Називає ознаки грибів та умови, необхідні для їх життя Розповідає про особливості грибів
42	173-178	Взаємодія організмів з середовищем		Пояснює залежність будови й життєдіяльності рослин /тварин від умов середовища існування; моделює зв'язки організмів із середовищем життя; робить висновок про різноманітність цих зв'язків
43	178-184	Наземно-повітряне середовище життя та його мешканці	Виявлення рис пристосованості рослин і тварин життя в наземно-повітряному середовищі	Наводить приклади мешканців наземно-повітряного середовища життя і пояснює їх пристосування до умов середовища, сезонних змін; вирізняє ознаки, спільні для мешканців цього середовища

44	184-192	Водне середовище життя та його мешканці	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до життя у водному середовищі	<i>Наводитьприкладимешканцівводного середовища життя і пояснюєїхпристосування до умов середовища;вирізняєознаки, спільні для мешканцівводного одного середовища; класифікуєтварин/рослини за пристосувальноюознакою</i>
45	184-192	Ґрунтове середовище життя та його мешканці	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до життя в ґрунтовому середовищі	<i>Наводитьприкладимешканцівґрунтового середовища життя і пояснюєїхпристосування до умов середовища, визначаєознаки, притаманніорганізмамґрунтового середовищажиття</i>
46	178-192	Пристосуванняорганізмів до умов існування в різнихкуточкахпланети	Виявлення у рослин і тварин рис пристосованості до умов існування	<i>Висловлює припущення щодо середовища життя тварини за її зовнішнім виглядом і підтверджує самостійно дібраними прикладами;виявляє та описуєпристосуванняорганізмів до умов середовищажиття; класифікуєтварин/рослини за середовищемжиття; за пристосувальноюознакою;</i>
47		Рослини, тварини і гриби рідного краю	Визначенняназнайбільшпоширених у своїймісцевостірослин/тварин (за допомогоювизначників, атласівтощо).	<i>Називає по 3-4 рослини, тварин, грибів своєї місцевості;розпізнає і називає найпоширеніші рослини і тварин своєї місцевості; отруйні гриби, рослини, небезпечних тварин своєї місцевості;</i>
48		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; здійснює самооцінювання своєї роботи, оцінює роботу групи</i>
49		Узагальнення з теми 4		<i>Виявляє та описуєпристосуванняорганізмів до середовищжиття; класифікуєтварин/рослини за</i>

				середовищем життя; за пристосувальною ознакою
Тема 5. ПІЗНАЄМО ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ У ЙОГО СЕРЕДОВИЩІ ІСНУВАННЯ				
50	195-199	Організм людини: внутрішні органи і шкіра	Ознайомлення з внутрішньою будовою організму людини (за плакатами, предметними моделями, віртуальними колекціями).	<i>Наводить приклади</i> органів людини та їх значення в організмі; <i>називає</i> життєво важливі для людини ресурси (їжа, повітря, вода, тепло); <i>розповідає</i> про функції шкіри, <i>називає</i> правила гігієни шкіри і <i>дотримується</i> їх
51	199-205	Їжа і харчування	Аналіз свого звичного раціону / Складання власного меню на день.	<i>Називає</i> основні поживні речовини – білки, жири, вуглеводи; <i>розповідає</i> про травлення; <i>досліджує</i> свій раціон харчування і пропонує способи використання результатів цього дослідження; <i>представляє</i> текстову/аудіо інформацію про раціон здорового харчування однієї з форм - графічної, табличної інформації або інфографіки
52	205-210	Повітря і дихання людини	Вибір матеріалу для виготовлення засобів захисту органів дихання	<i>розповідає</i> про дихання, використовуючи засвоєні в темі терміни і знання про речовини та явища; <i>пояснює</i> потреби людини в повітрі;
53	216-222	Серце і кровообіг		<i>Розповідає</i> про роботу серця, кровообіг; <i>визначає і виконує</i> прийнятні для себе дії для тренування серця
54	210-216	Скелет і м'язи	Самостереження: знаходження великих кісток скелету і м'язів.	<i>Розповідає</i> про опору і рух, <i>пояснює</i> роль правильної постави і фізичних вправ для здоров'я, <i>визначає і виконує</i> прийнятні для себе дії для правильної постави і зміцнення м'язів
55	222-233	Пристосування людини до навколишнього середовища	Дослідження за етикетками речовин і матеріалів у складі виробів щоденного користування (наприклад, одягу, посуду)	<i>Розповідає</i> про речовини, матеріали, вироби, технології у життєвому середовищі людини; <i>оцінює</i> їхній вплив на здоров'я і довкілля;

				<i>досліджує</i> склад виробів щоденного користування, <i>презентує</i> результати досліджень у запропонований спосіб; <i>пропонує</i> самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів цих досліджень
56	195-199	Здоров'я і здоровий спосіб життя		<i>Розповідає</i> про значення особистої і соціальної гігієни, <i>визначає</i> і <i>виконує</i> прийнятні для себе дії щодо збереження і зміцнення власного здоров'я; <i>усвідомлює</i> вплив поведінки, способу життя і середовища на стан здоров'я, необхідність його збереження
57		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує</i> навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; <i>здійснює</i> самооцінювання своєї роботи, <i>оцінює</i> роботу групи
58		Узагальнення з теми 5		
Тема 6. ВЧИМОСЯ У ПРИРОДИ І ДБАЄМО ПРО ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ				
59	236-241	Ставлення людини до природи.		<i>Наводить приклади</i> взаємозв'язків людини з природою; <i>розповідає</i> про ставлення до природи у різних народів світу; <i>встановлює</i> взаємозв'язки між способом життєдіяльності людини і станом довкілля й здоров'я;
60	241-247	Природні й рукотворні об'єкти – компоненти життєвого середовища людини	Дослідження властивостей матеріалів, які використовує людина, визначення їх безпеки/небезпеки для довкілля.	<i>досліджує</i> властивості матеріалів, які використовує людина, <i>пропонує</i> самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів цих досліджень <i>продукує</i> власні ідеї щодо сфер застосування природних форм і конструкцій

61	247-254	Винаходи і вироби, що підказала природа	Ознайомлення з об'єктами, які людина створила за природними зразками	<i>Наводить приклади об'єктів, створених людиною за природними зразками, називає призначення цих об'єктів і знання, використані при їх створенні</i>
62	247-254	Поняття екології, екологічних проблем	Складання каталогу місцевих видів, які знаходяться під загрозою зникнення	<i>Пояснює роль природничих наук, техніки і технологій у збереженні природи, розв'язанні екологічних проблем; виявляє зміни у природі, що виникли внаслідок діяльності людини, визначає причини змін, оцінює їхні наслідки;</i>
63		Еко-звички	Розроблення пам'ятки «Відповідальний споживач».	<i>Розповідає про формування екозвичок; досліджує власні звички щодо вживаних речей, сортування сміття, користування водою, електроенергією, поводження з рослинами і тваринами у найближчому оточенні, поведінки у природі; оцінює власний внесок у збереження природи; наслідки відповідального і безвідповідального ставлення до природи;</i>
64		Презентації навчальних проєктів		<i>Презентує навчальний проєкт, виконаний індивідуально чи в групі; здійснює самооцінювання своєї роботи, оцінює роботу групи презентує</i>
65		Узагальнення з теми 6		<i>Встановлює взаємозв'язки між способом життєдіяльності людини і станом довкілля й здоров'я; оцінює значення природничих наук для добробуту людини, створення техніки і технологій</i>
66		Контрольна робота за II семестр		

